

АЗЕРБАЙЖАН КП БAKЫ КОМИТЕСИННИ
Ө БAKЫ ШӨБӨР ХАЛК
ДЕПУТАТЛАРЫ СӨВЕТИННИ ОРГАНЫ

ОРГАН БК КП АЗЕРБАЙДЖА
И БАКИНСКОГО ГОРЬДСКОГО
СОВЕТА НАРОДНИК ДЕПУТАТОВ

Тоғфир МАЙМУД

ШАИР эни өз иди
рени, нидан
неч яна кетми-
ди. Ики а габат Алма-
Атада, мешуру газаш
шири. Түзюбенин го
иллик юбилеинде ол-
муш, экинчи тәссүватла
гайтмишды. Одур ки,
дарымсы, тамшык рева-
сиде ишлерини сүр'әтл
өз һавәстә керүрүдү. Ва-
зән ону финир-көвәл ке-
рүрүдү. Бу заман авач
бир нофәр һатғида ду-
шунурду; Фәриһә! Узуи,
арыг, гарванчык мөңч га-
рды. Бу заман авач
Ағылы көзлери, ширин-
ширини шө'р охумагы
варды. Инди нисә Алма-
Ата тәһсүватла соғмуш,
һатта Фәриһә өз үнүд-
мүшүдү. Бәрк јоруғмуш-
ду, бир тәрәфдан редак-
торун төкәткән, о бир
тәрәфдан, хында гагъ-
лар ону боғазла йрғымш-
ды.

роф кезин орте мәктөб
юлджыны бағына бас-
ды. Ийрми ил оларды ки,
Заһид керүрүдү. Ийрми
ил Заһид бу мүддәтл
чоқ динишмиш, сифети
ирилшөмүш, сәртлән-
мишди. Јаңагарлы ушаг
йнагалары кими тоту-
лашмиш, керүрүдү дө әл-
би! Көкәлмиш, боҗа
узанымышды.

һил, осыра уфтуға
төзүрүдү. Осыра мағар дөң-
ачыллары. Шаир гәла-
ры кәбарына кәлиб кә-
ләрники узағара эйлиди,
һәм мағарда, һәм ра-
кә чаларды, узағара кә-
лән кичик дәлғалар,
мавилниңдә аста-аста
әнчи гәлгәр, шө'р әнчи-
ди. Заһид ону әһәтти,
кәриһә дөһәндә дивар-
лари ири шүһәли кафедин
гапысы ағында дајанан
дөстүрү көрдү.

кәриһә күлдү. Мәктүбу
чырмаг истеди, амма әли
кәмида јеткә атталар
дөфтерин арасына. Го-
вуду. Унаыи тагды. Уна-
дын јанында Фәриһәни
кәзәл өз әһәтти. «Ис-
сән. Шөвәнкөдә керүшә
билорик». Шаир башы
кәреслоја сөкәди, тәјјәрә
әһәтти чүрәк. Исе әһәт-
ху тутту. Гәриһә иди
ки, Јухада да Фәриһәни
көрдү, әһәтләк тәјјәрә
кәһәндә. Фәриһәни
һарәјасә юла салды.
Сәһра дөһиз сәһлиңидә,
О, шө'р охуғурду, әләри-
ни һәм чөткә бинасындар
еңдириди. Бу тәјри-
ади, иләһи бир шө'р иди,
Фәриһәни додағарында
кәзәл өз әһәтти сөсләни-
рәк дәлғалар ашыб-дашды,
Фәриһәни
гоғнуна алыб апарды.
Әһәтти чөткә бинасындар
кәзәл әһәтти сөсләни-
рәк дәлғалар ашыб-дашды,
Фәриһәни
гоғнуна алыб апарды.
Әһәтти чөткә бинасындар
кәзәл әһәтти сөсләни-
рәк дәлғалар ашыб-дашды,
Фәриһәни
гоғнуна алыб апарды.

мәди, Капитан бәләкәб
әләмды, һәтәк көмөһ
капитанында һәм һәтәк-
мирди. Мустафа ону ке-
рүб.

Көмкөј дәлғалар сүр'әт-
ләр бир-бирини гоғурду.
Кәми әһәтти, гәлғаларды,
Гәлғалар еңчини бир
тәрәфи сүрүшү, һәмә
гоғурду. Степан кранчы-
нын үстүнә гиштырды.
— Бү, не едирис, ба-
шына һәлә кәлиб!
— Шаир әле билди ки, ев-
чик гиштырды, индиңе
дәлғаларыи гуағына ду-
шөкәди, Каш душәди!
Романтика! Аләм! Илк
гоғурху мөч'үзә көрмәк
әһәтти. Степан, Фә-
гәт евчик мөһман иди,
кәмиңдә гоғурду гәлғаларды,
Орада әһәтти түүбө кө-
рәди, көрәди.
Учә болду, узуи һәкк түклү,
өјниңдә сырылыг, аҗа-
ғында узоғһоғаз чәкәмә
слан эли оларә «хош
кәлдиңиз» дејиб гапыны
аҗды. Кәјрәтлө чыхан
шаир орадан јенә ашагы
кәриһә кәлиб, һәм әһәтти
нын гучағында ојунҗа
бәзәдири. Мустафа ону
бәзәдири.

Бирден јакшы бир тәс-
суф дүшүдү. Чоқдан инди
ки, дөһиздә, үзән гургу-
ларда олмаг, ушағлар
үзүн шө'рләр йазмаг и-
стейди. Бирдеңдә сәһәр
чагыры ону дәлғалашды,
«мөңә әһәтти адамларын-
дан өзәк вәр» дејиди
шаир дөһиз бу бүһәстән
истифада етди:
— Дөһиздәки үзән гур-
ғуа кетмак, орада ишләр-
ғәри һәтәкдә јазмаг
истейри. Бир һәтәкни
е'әмийлэт вәриңиз...

роф кезин орте мәктөб
юлджыны бағына бас-
ды. Ийрми ил оларды ки,
Заһид керүрүдү. Ийрми
ил Заһид бу мүддәтл
чоқ динишмиш, сифети
ирилшөмүш, сәртлән-
мишди. Јаңагарлы ушаг
йнагалары кими тоту-
лашмиш, керүрүдү дө әл-
би! Көкәлмиш, боҗа
узанымышды.

һил, осыра уфтуға
төзүрүдү. Осыра мағар дөң-
ачыллары. Шаир гәла-
ры кәбарына кәлиб кә-
ләрники узағара эйлиди,
һәм мағарда, һәм ра-
кә чаларды, узағара кә-
лән кичик дәлғалар,
мавилниңдә аста-аста
әнчи гәлгәр, шө'р әнчи-
ди. Заһид ону әһәтти,
кәриһә дөһәндә дивар-
лари ири шүһәли кафедин
гапысы ағында дајанан
дөстүрү көрдү.

кәриһә күлдү. Мәктүбу
чырмаг истеди, амма әли
кәмида јеткә атталар
дөфтерин арасына. Го-
вуду. Унаыи тагды. Уна-
дын јанында Фәриһәни
кәзәл өз әһәтти. «Ис-
сән. Шөвәнкөдә керүшә
билорик». Шаир башы
кәреслоја сөкәди, тәјјәрә
әһәтти чүрәк. Исе әһәт-
ху тутту. Гәриһә иди
ки, Јухада да Фәриһәни
көрдү, әһәтләк тәјјәрә
кәһәндә. Фәриһәни
һарәјасә юла салды.
Сәһра дөһиз сәһлиңидә,
О, шө'р охуғурду, әләри-
ни һәм чөткә бинасындар
еңдириди. Бу тәјри-
ади, иләһи бир шө'р иди,
Фәриһәни додағарында
кәзәл өз әһәтти сөсләни-
рәк дәлғалар ашыб-дашды,
Фәриһәни
гоғнуна алыб апарды.
Әһәтти чөткә бинасындар
кәзәл әһәтти сөсләни-
рәк дәлғалар ашыб-дашды,
Фәриһәни
гоғнуна алыб апарды.

мәди, Капитан бәләкәб
әләмды, һәтәк көмөһ
капитанында һәм һәтәк-
мирди. Мустафа ону ке-
рүб.

Көмкөј дәлғалар сүр'әт-
ләр бир-бирини гоғурду.
Кәми әһәтти, гәлғаларды,
Гәлғалар еңчини бир
тәрәфи сүрүшү, һәмә
гоғурду. Степан кранчы-
нын үстүнә гиштырды.
— Бү, не едирис, ба-
шына һәлә кәлиб!
— Шаир әле билди ки, ев-
чик гиштырды, индиңе
дәлғаларыи гуағына ду-
шөкәди, Каш душәди!
Романтика! Аләм! Илк
гоғурху мөч'үзә көрмәк
әһәтти. Степан, Фә-
гәт евчик мөһман иди,
кәмиңдә гоғурду гәлғаларды,
Орада әһәтти түүбө кө-
рәди, көрәди.
Учә болду, узуи һәкк түклү,
өјниңдә сырылыг, аҗа-
ғында узоғһоғаз чәкәмә
слан эли оларә «хош
кәлдиңиз» дејиб гапыны
аҗды. Кәјрәтлө чыхан
шаир орадан јенә ашагы
кәриһә кәлиб, һәм әһәтти
нын гучағында ојунҗа
бәзәдири. Мустафа ону
бәзәдири.

— Дөрд күн сә әдир,
— редакториңиз. Јазмаг
кағырды, она гиштырык
вәри јенә узуну шаирә
тутту. — Дөһиз кими
е'әмийлэт вәриңиз. Дөһиз
өчөрк јаз. Шө'р јох, иши-
дирсән, өчәри!
— Бәһиш! — дејә шаир
сеһвиндиңдиңди кабинет-
дәди он кими чыкды.
— Ваһ мүһәндисин ота-
ғына кирәндә пәһчәрә тәр-
әфдәл гәлғамы стәһли
башында өләшә, саҗ-
лары төкүлдә дә долу
сифәтиңдә кәлчиди. Тәрә-
вәтти гәлғамы адамә са-
лам верди, кәлишини
мәғсәдин сөйләди. Ваһ
мүһәндис кәзәлиңизмә
суағ верди:
— Сиз 31 нөмрәли мөң-
тәбә охумусунуз?
— Ваһи!
— Бәс мени танымды-
ңыз?
Шаир туттуду, башы-
ны гәлғамы күнүсәди,
күлүмсәди она бахан мү-
һәндис бир дә дигәтлә
кәзәди кәриһәндә гејри-
һәтәди.

роф кезин орте мәктөб
юлджыны бағына бас-
ды. Ийрми ил оларды ки,
Заһид керүрүдү. Ийрми
ил Заһид бу мүддәтл
чоқ динишмиш, сифети
ирилшөмүш, сәртлән-
мишди. Јаңагарлы ушаг
йнагалары кими тоту-
лашмиш, керүрүдү дө әл-
би! Көкәлмиш, боҗа
узанымышды.

һил, осыра уфтуға
төзүрүдү. Осыра мағар дөң-
ачыллары. Шаир гәла-
ры кәбарына кәлиб кә-
ләрники узағара эйлиди,
һәм мағарда, һәм ра-
кә чаларды, узағара кә-
лән кичик дәлғалар,
мавилниңдә аста-аста
әнчи гәлгәр, шө'р әнчи-
ди. Заһид ону әһәтти,
кәриһә дөһәндә дивар-
лари ири шүһәли кафедин
гапысы ағында дајанан
дөстүрү көрдү.

кәриһә күлдү. Мәктүбу
чырмаг истеди, амма әли
кәмида јеткә атталар
дөфтерин арасына. Го-
вуду. Унаыи тагды. Уна-
дын јанында Фәриһәни
кәзәл өз әһәтти. «Ис-
сән. Шөвәнкөдә керүшә
билорик». Шаир башы
кәреслоја сөкәди, тәјјәрә
әһәтти чүрәк. Исе әһәт-
ху тутту. Гәриһә иди
ки, Јухада да Фәриһәни
көрдү, әһәтләк тәјјәрә
кәһәндә. Фәриһәни
һарәјасә юла салды.
Сәһра дөһиз сәһлиңидә,
О, шө'р охуғурду, әләри-
ни һәм чөткә бинасындар
еңдириди. Бу тәјри-
ади, иләһи бир шө'р иди,
Фәриһәни додағарында
кәзәл өз әһәтти сөсләни-
рәк дәлғалар ашыб-дашды,
Фәриһәни
гоғнуна алыб апарды.
Әһәтти чөткә бинасындар
кәзәл әһәтти сөсләни-
рәк дәлғалар ашыб-дашды,
Фәриһәни
гоғнуна алыб апарды.

мәди, Капитан бәләкәб
әләмды, һәтәк көмөһ
капитанында һәм һәтәк-
мирди. Мустафа ону ке-
рүб.

Көмкөј дәлғалар сүр'әт-
ләр бир-бирини гоғурду.
Кәми әһәтти, гәлғаларды,
Гәлғалар еңчини бир
тәрәфи сүрүшү, һәмә
гоғурду. Степан кранчы-
нын үстүнә гиштырды.
— Бү, не едирис, ба-
шына һәлә кәлиб!
— Шаир әле билди ки, ев-
чик гиштырды, индиңе
дәлғаларыи гуағына ду-
шөкәди, Каш душәди!
Романтика! Аләм! Илк
гоғурху мөч'үзә көрмәк
әһәтти. Степан, Фә-
гәт евчик мөһман иди,
кәмиңдә гоғурду гәлғаларды,
Орада әһәтти түүбө кө-
рәди, көрәди.
Учә болду, узуи һәкк түклү,
өјниңдә сырылыг, аҗа-
ғында узоғһоғаз чәкәмә
слан эли оларә «хош
кәлдиңиз» дејиб гапыны
аҗды. Кәјрәтлө чыхан
шаир орадан јенә ашагы
кәриһә кәлиб, һәм әһәтти
нын гучағында ојунҗа
бәзәдири. Мустафа ону
бәзәдири.

БАКЫ

АХШАМ
ГӘЗЕТИ

№ 21 (7308)
Чәршәнбә ахшамы,
26
январь
1982-чи ил
Гижмәти 3 тәрик

АЗЕРБАЙҖАН КП БАНК КОМИТЕСИННИ
ВӘ БАНК ШӨБҮНӘ ЗАЛ
ДЕПУТАТЛАРЫ СОВЕТИННИ ОРҖАНЫ

ОРҖАН ВК КП АЗЕРБАЙҖАНА
И БАКНСКОГО ГОРОДСКОГО
СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

Тофиг МАҺМУД

ШАИРИН «Езамиҗәт» мөддәти башла чыгды. О кетмәк итәтмәсә дә, мән-бур иди. Һатта Фәризәни дә унутмашду. Кечә йухудан дайышты, гошкуч биг шырышты, угуду сәсинә оянды. Кәми гитә-җирди. Күләйин җылы-җысы аламы көтүрмүшду. Сәһәрә гәдәр җата билмәди. Күчү дәлгәтәвә көрә кәми кәлмәди, шаир һәми мун галасы олды. О, белә күдәйи шәһәрәдә көрмүшду, дәннәдә юх. Дүгән сәкит олан дәннәз

бу мун бозарыр, агарыр, тәлүтүмәлидә. Сәми һеч заман сусмаҗагды. Дәлгәтәр дирәкларин үстүтә ат кими сәчәрәйәр, дәлбадал шәһәлә йардырды. Белә дә күлөк олар! Маликин көмәҗи илә моһәңчәрә җакына-шанда көрдүдү тәлүтүмәли дәннәдән һәҗәтә кәлд.

Бу мун Фәризә илә көрүшмәли иди. Демәк, һәр шәҗәлт-уст олды. Даһа көрүш баш тутмаз. Буна көрә о гәдәр дә дикхор олмады. Чүнки дәннәзин бу гәрибә вәзиҗәтини көрмәк она чох марагы кәлирди. Буруттарда гәҗи-наг иштори дәҗандырылдыгындан һәмә җемәк-

ханаҗа топлашмышды... Бртәси күн сәһәр шаир җериндән галханда кәминин фит сәсини ешидид гәҗәҗә дүшдү. «Јогин кечиндим» деҗә, нечә кәҗидини, чәҗәҗәҗәҗә көтүрүд дар дәннәларә нечә йүүрдүҗүнү билмәди. Јахшы ки, гаршысына Малик чыкды.

— На оҗуң һара гачыр-сан? Кәми йүкүнү һәлә инди бозалдыр. Тәләсмә! Кәл, отагыма... Бәс мәнә китаб чыкхартды.

— Шаир онун отагына кечиб чыкхасын аңды, бир китаб чыкхартды.

— Әләх, һәлә вахта хәли вар...

Шаир китабын илк сәһифәсизә хәтирә сәлә-рин җәзыб Маликә тәг-

дим етди. Малик китабы алыб төшөкүрүнү билдирди вә:

— Булур инди сәни әтүрүм, — деҗә, сәвинә-сәвинә габага дүшдү. Кәҗәртәҗә чыкхдылар. Шаир мөһәңчәрәдән болайыб аша-җыла, дәннә бахды. Кәми дәлгәтәвә түҗәҗәҗәҗә аста-аҗа йәргәләнды. Шаир Мүрсәли көрүб она сары кетди. Мүрсәл бәлчә отагын галшысы ачыб башын чыкхартды.

— Сизә Јахшы Јол! — деди. — Визн унутма!

— Һәләлик, Мүрсәл, унутмарам, сән дә Вәҗәҗә мөлсән, мәннәлә көрүш.

— Кәләчәҗәм...

Мүрсәл галпынә әртүб әләнәҗәҗә кәми дәннәр аҗҗҗи фыргәлдиб шаирни гаршысына ашағы ендирди. Әли галпынә аҗды. Малик сәкит дәннә инди чыкхартды. Мәҗдән әвал кәми, онун гургуларына, буруға, кәнрәларә бир дә бахды. Сырыгыҗа мөһәмк бурунә Чаббар инди гәл-дырды. Шаир Маликәлә, Әли илә көрүшүб видә-лашды.

Кәми җериндән тәрпә-нәҗә гәдәр Степан дәннә-дәҗы җөрдән араланма-ды. Бир аз уағлашса кәми, — јәнә әлчәкли алинә кәҗә галдырды. Шаир мөҗәртәдән бахыр, көзүнү бу ләһәдән, дөрд дирәк үзүрнәдә учалан көми-дән, онун бир тәрәфиндә аҗаг үстә дәннәҗың Степанга чәкә билмирди. Уағлыгы јаваш-јаваш ону да, кәминә дә күнчидә-

кичилдә тамын итәрди, амма — она әлә колдрын ки, Степан һәлә дә орады дәннәҗышдыр.

Шәвчәкәҗә чатандә мүнорга олмушду. Шаир җә-мидән дүшөн кими Аҗаҗ күчәсиндән елә сары кетди. Кетди. Амма на-үмид кетди. Галпынә она Фәризәни өзү ачды:

— Аҗ вәфәсыз! Һарада-сан? Дүнәдән сәни кәл-ләйрәм. Уч сәнтәдән сә-рә тәҗәрә учур. Елә бил-мәди ки, даһа көрүшә бил-мәҗәҗәҗәҗә. Ана, гонаҗым вар. На дурмусан. Булур, ичәри...

Фәризәниң бу доғма мунәсифәтиндән көвәрәлән шаир сәдә, кәһнә мебели олан сәлиғәли отаға кәч-ди. Узу-гырыш-гырыш, даҗы көзлү гары Јахшы-лашды гәҗәҗәҗә дәннәдә Фәризәҗә на һәс деҗиб ша-ири кәстәрәкәк күлдү. Фәризә дә күлдүрдү.

— Анам деҗир ки, сәни бу адам ахтарырды. Түр-ләграм вурмусан, дүрүб евә дә кәлмисән. Урәҗимә, јеҗә-јеҗә галмышам ки, бурда мәнә ахтаран ким олуб.

— Нә вахт кәлмисән? — шаир сорушду. Кәһнә, усту гәһәҗи мәшинли, күзүмүл диванда әләш-ди.

— Уч күмдүр ки, бурда-җы. Бәс сән һарда инди? — Дәннәдә, нефтчәләр арасында.

— А... бир дөҗә дә мән онларын арасында ол-мушам. Бүтүн кишиләр мәнә вурулмушлар.

— Ше’р охудун онларә?

— Тәсәввүр елә, һәр ах-шам поэзия кечәси һәҗ мун дә бир ше’р җәзыр-дым. Бәс сән?

— Мән һәлә җанамы-шам.

— Еһ, үнбәл Анам әнги-гә бешбармаг бишириб. Јеҗәк, сәһра мәнә әтүр, Јахшы! Кәләрнә инанә билмирәм ки, сәкилә көрүшүрәм Тәҗибәҗевин җаифәт кечәси јадында-дырмы?!

— Јадымдадыр... Чәлдә дә җар Јаҗырды...

— Әвә дә сәкит-сәкит... Мән һәмин кечә Фарсаҗа јола дүшүм. Сән мәнә әтүрдүң. О кечә мәнә әзиҙди, чох әзиҙ!

Шаир чәнтәсындән шаһман шәрабы шүшәси чыкхартды:

— Бир аз ичмәҗә е’ти-раз етмәссән...

— Әлбәтте, Јох. Го! җә-дәй көтүрәм.

Фәризә кәһнә бүҗет-дәҗә үч ири гәдәр чыкхарт-ды, столун үстүнә гојду. Шаир шүшәни ача-аҗа сорушду: үч гәдәһ?

— Нәҗә үч гәдәһ?

— Анам үчүн. Гоҗалы-гына бахма...

Һәҗигәһән, гәчә зирәк вә дирбәш иди, бир анын ичидә сүҗрәни дү-зәстди. Јемәк кәҗиди...

Шаир онун үчүн шүрәб сүзәндә кәзалты бахыб күдүрдү.

Фәризә гәдәһи гәлдыр-ды. Шаир дә. Гоҗа җәрдә дә чәлд әлини гәдәһә җә-дәҗә күл-күлдә көтүрдү.

— Бу көрүшүн шәрафи-нә! — Гәдәһини шаирин гәдәһинә вурду. Гоҗа ар-вад кәһ гызына, кәһ ша-

иро бахыр, гәдәһини җә-дәһләрә тоғтушдурур. Јә-зәҗәҗә тоғтуруду.

— Јадгытын ше’рләрдән обрини оху!

— Баш үстә! — Фәризә бәшләды. На бәшләды. Елә кәҗәл охуду ки, тәк-чә шаир Јох, гоҗа аҗасы дә һәҗрән һәҗрән она ба-хырды.

...Кетмәк вахты чатды. Аеропорт сәдә иди. Чә-мәнлиндә чәми бир тәҗ-җәрә вәрды. Фәризә тәҗ-җәрә миҗан ахырынчы сәркишиш олды. Бурада, гәлимәндә тәҗҗәрәни гә-пысы јанында үз-үзә дә-јандылар. Фәризә кәләр-рини она дикиб күлүм-сүндү:

— Һәләлик, сәг оҗ! — деди, алинә сыхды, кәт-ди, бирдән дәннәҗыб кәри-гәҗыҗыҗы, әләрә илә ша-ирин бәшһындән тугу-бу-оун алынндан өнды. Јү-јүрүб тәҗҗәрәҗә минди. Идиң бурда дәннәҗыб олмады. Шаир кәһнә чәкәҗиб җөрдән галхәҗә гәдәр тәҗҗәрәниң даһычә бахды.

Сәһрә Јахын исе бәш-җә тәҗҗәрә илә онун өзү учду. Бакы аеропортунда шаирни Зәһид гаршыла-ды. — Нәчә кәлдин, разы-сайым?! — Разыҗам! — шаир бу сәләрни дәннә сүсду. Ма-шында Зәһидни суаҗла-рына әтәри чәвәбләр вә-дә дәннәдә галмышды. О, чох јерә «Езамиҗәт» кет-миши. Амма бу дәннә «Езамиҗәт» онун үчүн даһа әзиҙ вә унутулмаз олмушду.

Әвәлиң гәзәтҗимизин 23 вә 25 январь тарихли нөм-рәләриндә.